

۲۲

پیشرفت ۹۱ درصدی آژادراه تهران-شمال

فاز دوم باند رفت آژادراه تهران-شمال تا پایان سال تکمیل و دسترسی بخشی مرکزی و شمالی کشور کوتاه‌تر می‌شود

۲۳

عصر یخبندان

فردا سردترین روز ایران ثبت می‌شود اما با ورود سامانه سودانی به کشور عصر یخبندان ایران از فردا شب به‌تدریج به پایان می‌رسد

پنجشنبه ۲۲ دی ۱۴۰۱ | جمادی الثانی ۱۴۴۴ | سال سی و یکم | شماره ۸۶۸۸

همیشه برای جامعه

نگارن همشهری خاندن خورشیدی

هزار راه برای احقاق حقوق زنان

همشهری خلأها و نقاط قوت قوانین حوزه زنان و خانواده را در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس و فعالان این حوزه بررسی کرده است

گزارش رایحه تیموری

نخستین بار نیست که مقام‌مظهر هبری درباره لزوم حمایت قانون از زنان تأکید و سفارش می‌کند، اما این بار پی برده تکرر و قاطع‌تر از همیشه گفتنی‌ها را گفتند و بر قانونگذاران و مجریان قانون تکلیف کردند که پس از وضع مصوبات حامی زنان، بیره‌های تخطی و عدول از آنها را نیز ببندند. در گزارش زیر و در آستانه هفته بزرگداشت مقام‌زن، سراغ تعدادی از دست‌اندرکاران تصویب و اجرای قوانین رفتیم. با آنها و نقاط قوت قوانین موجود در حوزه زنان را بررسی کنیم. در این گفت‌وگوها، «زهره سادات لاجوردی» و «فاطمه رحمانی» نمایندگان و اعضای فراکسیون زنان مجلس و «قیه‌سادات مؤمن»، مدیرکل دفتر بررسی‌های امور حقوقی معاونت رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده شرکت کرده‌اند.

قانون زیربنای اخلاق در خانواده است

ضرورت وجود قانون برای پیشگیری از ظلم و تعدی به زنان موضوعی است که «قیه‌سادات مؤمن» به آن اشاره می‌کند، او که مسئولیت مدیریت کل دفتر بررسی‌های امور حقوقی معاونت رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده را بر عهده دارد، قانون را مشخص‌کننده حد و مرز رفتار افراد تعریف می‌کند که با داشتن ضمانت‌های اجرایی قهریه امکان بروز هرج و مرج و سوءاستفاده از قدرت در محیط خانواده را از بین می‌برد. مؤمن می‌گوید: «دیدگاهی مطرح می‌شود که بر اساس آن خانواده فقط باید اخلاقی محور باشد و وجود قانون و حقوق مدنی در چهارچوب این نهاد ضروری ندارد. باید توجه

داشته باشیم که بدون ضمانت اجرایی قهریه و فقط با تکیه بر ضمانت اجرای اخلاقی، نمی‌توان به عدالت در کانون خانواده امیدوار بود، بلکه باید الزامات قانونی حقوق و وظایف اعضای خانواده را مشخص کند و اخلاق سطوح عالی‌تر از قانون را در این نظام به وجود آورد.» او همچنین معتقد است قوانینی که در کشور برای حمایت از حقوق زنان وضع و تصویب شده، در مقایسه با قوانین سایر کشورهای اسلامی و غیراسلامی از امتیازات و جامعیت ویژه‌ای برخوردار است، اما در کنار نگاه عمیق و جامع خود، خلأهای اجرایی نیز دارد که باید با توجه به مبانی فقه امامیه، همسو با شریعت و قانون اساسی و براساس مقتضیات زمان رفع شود.

نگاه سیستم‌تیک به قوانین حوزه زنان

مؤمن، همچنین نگاه سیستم‌تیک به قوانین حوزه زن و خانواده را از ابزارهای لازم برای کارآمدسازی قوانین خانواده عنوان می‌کند و ادامه می‌دهد: «ما گاهی اوقات برای حل مشکلات و رفع خلأها به اصلاح یک جزء می‌آوریم، در حالی که حل یک جزء از یک نظام حقوقی نمی‌تواند آن سیستم را کاملاً اصلاح کند و حتی ممکن است تغییراتی که در یک بخش سیستم اعمال می‌شود، کل سیستم را تحت‌الشعاع قرار دهد و مشکلات سیستمی ایجاد کند.» او قوانین مربوط به مهریه را به عنوان نمونه‌ای از قوانین نیازمند بازنگری می‌ذکرت می‌کند

تکلیف خانواده با حفظ حقوق و کرامت زن

فاطمه رحمانی

عضو فراکسیون زنان مجلس سیزدهم، امتیازاتی را که قانون در حوزه فرزندآوری برای زنان قائل شده، به عنوان نمونه‌ای از حمایت‌های قانون از بانوان ذکر می‌کند و می‌گوید: «پرداخت بیمه درمان ناباروری، پرداخت وام تولد فرزند، بیمه سلامت مادر و فرزند، مرخصی‌های تحصیلی، امتیازهای حق سنوات و بازنشستگی مادران و تعیین مرخصی ۹ ماهه زایمان برای مادران بخش دولتی و خصوصی

که اگر با اصلاح و احیای سایر اجزای سیستم اقتصاد خانواده همراه نباشد، اقدامی مؤثر و کارگشا نخواهد بود.

مؤمن بازخوانی، تکمیل و اصلاح قوانین حوزه زن و خانواده را از دغدغه‌های جدی نهادهای مسئول در آقوه ذکر می‌کند و می‌گوید: «در معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری هم در طول یک سال اخیر، لوایح متعددی در سطوح متفاوتی با رویکرد تحکیم خانواده و احقاق حقوق زنان تدوین و پیگیری شده است. پیش‌نویس قانون اهدای جنین به زوجین نابارور، لایحه اعطای کد شناسه به افراد فاقد اوراق هویتی، لایحه گستره اختیارات حاضن، لایحه حق افتتاح حساب برای مادران، لایحه اصلاح قانون اجرت‌المثل زنان، معافیت زنان سرپرست خانوار از تغییر و تبدیل مکان خدمت و لایحه بند «ت» ماده ۸۰ قانون ششم برنامه توسعه مربوط به زنان سرپرست خانوار از جمله این لوایح است.» مؤمن همکاری با مجلس شورای اسلامی در پیگیری تصویب لایحه حمایت از زنان در مقابل خشونت و آسیب را از دیگر فعالیت‌های معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری برمی‌شمرد.

خلأهای قانون رفع می‌شود

زهره سادات لاجوردی

عضو فراکسیون زنان مجلس سیزدهم، امتیازاتی را که قانون در حوزه فرزندآوری برای زنان قائل شده، به عنوان نمونه‌ای از حمایت‌های قانون از بانوان ذکر می‌کند و می‌گوید: «پرداخت بیمه درمان ناباروری، پرداخت وام تولد فرزند، بیمه سلامت مادر و فرزند، مرخصی‌های تحصیلی، امتیازهای حق سنوات و بازنشستگی مادران و تعیین مرخصی ۹ ماهه زایمان برای مادران بخش دولتی و خصوصی

و ورزشی را ناشی از تضمین قانونی حقوق زنان در ایران می‌داند و می‌گوید: «طبق اصل بیستم قانون اساسی جمهوری اسلامی همه مردم اعم از زن و مرد به طور یکسان در حمایت قانون قرار دارند اصل بیست‌ویکم قانون اساسی هم که صرفاً معطوف به حقوق زن است، دولت را به تضمین حقوق زن در تمام جهات و بسا رعایت موازین اسلامی مکلف کرده و شرایط مناسب زنان در ایران و کسب موفقیت‌های مختلف ناشی از همین نگاه حمایت‌گرا نه بوده است.» این عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، به روزرسانی قوانین خانواده را از نیازهای جامعه امروز عنوان می‌کند و ادامه می‌دهد: «با مرور زمان در حوزه زنان نیازهای جدیدی ایجاد با احساس شده که قانونگذار بر آن داشته تا با اصلاح قوانین موجود با وضع قوانین جدید ایسن نیازها را رفع سازد. این اصلاحات قانونی هم برای نخستین بار اتفاق نمی‌افتد و پیش از این هم مواردی وجود داشته که کاستی‌های ماده‌های قانونی با ورود قانونگذار رفع شده است.» لاجوردی، واگذاری حق حضانت فرزندان صغیر به مادران، قانون تأمین زنان سرپرست خانوار و تکلیف‌شدن دولت به حمایت از این گروه، پرداخت کمک هزینه عالیه‌مندی به زنان شاغل سرپرست خانوار و کمک هزینه مهد کودک که مادران شاغل، وضع حمایت‌های قانونی از گروه‌های مختلف زنان شاغل مانند مرخصی زایمان و تسهیلات برای

زنان دارای فرزند زیر ۶ سال را به عنوان مصادیق این بازنگری‌های قانونی مؤثر نام می‌برد.

حمایت از فعالیت‌مادران در جامعه

او ادامه می‌دهد: «حرکت در مسیر قانونگذاری حوزه زنان همواره با رویکردی مثبت و حمایت‌گرا نه همراه بوده و با توجه به تأکید رهبری بر نقش آفریننده زن در پرورش و تربیت نسل و اولویت داشتن نقش همسری و مادری بر سایر نقش‌های که یک زن می‌تواند در جامعه ایفا کند، وظیفه مضاعفی بر دوش مسئولان قرار گرفته تا در زمینه احصا و وضع قوانینی که پیش از این نتوانند تسهیل‌کننده حضور زن در کانون خانواده باشد، تلاش کنند؛ تا زنی که می‌خواهد در کنار سایر علائق و فعالیت‌هایش، نقش همسری و مادری ایفا کند، از برخی حقوق اجتماعی محروم نشود.» این نماینده مجلس، به تلاش‌های اخیر قانونگذاران برای احقاق حقوق زنان هم اشاراتی می‌کند: «سال‌ها دخترانی که قبل از سن ۱۸ سالگی ازدواج می‌کردند نمی‌توانستند تحصیل خود را در همان دبیرستان و در کنار دوستان خود ادامه دهند و این موضوع، دختر مستعدی را که می‌خواست هم ازدواج کند و هم به تحصیلاتش ادامه دهد، در شرایط نامساعدی قرار می‌داد، اما خوشبختانه اخیراً برای احصای این نیاز، ممنوعیت تحصیل دختران متأهل در مدارس روزانه برادرشته شد. بحث واگذاری حضانت فرزندان شهید به مادران نیز یکی دیگر از این موارد است و علاوه بر پاسخگویی به نیازهای فطری مادر و فرزند به بسودن در کنار یکدیگر، از گسست کانون یک خانواده جلوگیری می‌کند که مطالبه و پیگیری مسأله‌ساز نیز در این زمینه وجود دارد. همچنین لایحه تأمین اعتبارات زنان در برابر خشونت در کمیسیون اجتماعی مجلس در دست بررسی است.»

نقل قول

احصای خلأهای قانونی حوزه زنان شاغل

رؤیا احمدیان، مشاور رئیس سازمان بهزیستی کشور در امور بانوان: ۴۲ درصد از شاغلان و ۵۰ درصد جامعه هدف سازمان بهزیستی کشور را بانوان تشکیل می‌دهند و بر این اساس بهترین پیشنهادها از سوی بانوان شاغل در فراکسیون زنان مجلس با محوریت احصاء خلأهای قانونی حوزه زنان شاغل مطرح و پیگیری خواهد شد.

فعالیت ۴۲۰۰ مادر و مادریار در بهزیستی سعید بابایی، مدیرکل دفتر کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی کشور: هم‌اکنون ۴ هزار و ۲۰۰ مادر و مادریار در بهزیستی فعال هستند که از این تعداد ۱۲۰۰ مادریار در شیرخوارگاه‌ها و ۳ هزار مادر در مراکز نگهداری از فرزندان تحت نظارت بهزیستی فعالیت می‌کنند.

یادداشت

تبریک مدیرکل سرمایه انسانی شهرداری به مناسبت روز زن

اکبر مرادنی، مدیرکل سرمایه انسانی شهرداری تهران به مناسبت میلاد باسعادت ریحانه النبی، حضرت فاطمه زهرا(س)، هفته زن و بزرگداشت مقام مادر در یادداشتی نوشت: «روز بیستم جمادی الثانی، سرای وحی و نبوت به نور ستاره‌های روشن شد که روشنایی او تا روز قیامت بر توفیق است. بانویی که مادر مومنان و معلم بزرگ اسلام بود و فرزندان‌ی چون حسین(ع) و زینب(س) را تحویل جهانیان داد و به اسلام جان دوباره و زندگی جاویدان بخشید. بدون شک حضرت فاطمه زهرا(س)، جلوه‌ای بی‌بدیل از معجزه آفرینش خداوندی و سرشته در کالبد یک زن است، زنی که تجلی وجودی او در نظام هستی، تمثیلی شایسته از تکامل و تعالی در تمامی عرصه‌های زندگی است و زادروز ولادت باسعادت بزرگ بانوی عالم بهانه‌ای شد برای گرامیداشت جایگاه رفیع و مرتبت والای زن و مقام مادر. این روز خجسته را به تمامی زنان سرزمینم به‌ویژه بانوان همکار در خانواده بزرگ شهرداری تهران که همگام با مردان در راه رسیدن به اهداف والای مجموعه نقش آفرینی کرده‌اند تبریک و تهنیت عرض می‌نمایم و از خداوند متعال برای این عزیزان سلامتی و سربلندی و دوام توفیقات پرشور و شعور در صحنه مهرورزی در خانواده و خدمت به اجتماع آرزو مندیم.»

میز خیر

سن بازنشستگی ۲ سال زیاد می‌شود

بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ سن بازنشستگی در صورت داشتن ۲ شرط، ۲ سال افزایش خواهد یافت. در بند «د» تبصره ۲ لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ آمده است: سنوات خدمت مورد قبول برای بازنشستگی تمام مستخدمین مرد و زن دارای حداقل مدرک کارشناسی معتبر در مشاغل اختصاصی در تمام صندوق‌های بازنشستگی اعم از لشگری و کشوری که در سال ۱۴۰۲ بازنشسته می‌شوند، در صورت اعلام نیاز دستگاه و رضایت مستخدم بدون رعایت شرط سنی به مدت ۲ سال افزایش می‌یابد.

آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز این قانون در مواردی که مدت خاصی پیش‌بینی نشده است، حداکثر ظرف ۳ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. اجرای احکام مندرج در این قانون در خصوص احکام یک‌ساله مربوط به سال ۱۴۰۲ بوده و اجرای احکام دارای ماهیت دائمی تحت عنوان قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳) تا زمانی که توسط قوانین دیگر نسخ نشده، دارای اعتبار است. قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه تا زمان تصویب قانون برنامه هفتم توسعه و حداکثر ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تعدیم می‌شود.

ارسال گزارش عفاف و حجاب ۵ دستگاه به مجلس

زهره سادات لاجوردی، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس: «از چندماه گذشته با توجه به وظیفه نظارتی که مجلس بر عهده دارد از ۳۲ دستگاه متولی موضوع عفاف و حجاب درخواست کردیم تا گزارش فعالیت خود را در خصوص عفاف و حجاب برای مجلس ارسال کنند. طی این مدت فقط ۴ الی ۵ دستگاه گزارش خود را ارسال کردند و تعداد زیادی از دستگاه‌ها امتناع از رام نداشتند.»

رشد ۳۵ درصدی پرداخت وام ازدواج

«پرداخت وام‌های ازدواج از ابتدای سال تاکنون در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۳۵ درصد افزایش یافته و ۷۴۳ هزار نفر تاکنون موفق به دریافت وام ازدواج شده‌اند.» حمید سجادی، وزیر ورزش و جوانان با اعلام این خبر گفت: «بر اساس آمار دقیق بانک مرکزی، تاکنون ۱۰۲ هزار میلیارد تومان پرداخت شده است. در بودجه سال ۱۴۰۲ وام ازدواج افزایش قابل توجهی داشته، ولی چون بودجه هنوز نهایی نشده است، باید منتظر باشیم.»

تهران پرستار بیکار ندارد

هیچ پرستاری در تهران بدون کار نمی‌ماند چون در ۲ استان تهران و یزد کمبود شدید پرستار وجود دارد. این نکته را عباس عبادی، معاون پرستاری وزارت بهداشت اعلام می‌کند و درباره تعدیل ۲ هزار پرستار آموزش‌دیده طی ماه گذشته توضیح می‌دهد: «هم‌اکنون پایان طرح این پرستاران اعلام شده و آنها می‌توانند رابطه استخدامی داخل وزارت بهداشت به شکل شکرکتی، قرارداد دی و یا با بیمارستان خصوصی داشته باشند بنابراین در تهران پرستار بیکار نداریم.» او همچنین با اشاره به جذب حدود ۲۲ هزار نفر پرستار در سال ۹۹ از طریق آزمون، ادامه می‌دهد: «سالی حدود ۱۰ هزار نفر در نظام سلامت بازنشسته می‌شوند که نیمی از آنها پرستار هستند. همچنین ۷۵ هزار صد از پرستاران ایرانی بانوان هستند که بخشی از آنها پس از فارغ‌التحصیلی، تمایلی به کار ندارند.» به گفته عبادی نسبت به جهن بالغ بر ۱۰۰ هزار نفر گروه پرستاری در کشور کم داریم. همچنین بر اساس شاخص‌های داخلی، بین ۴۰ تا ۷۰ هزار نفر کمبود پرستار داریم.

هیچ بر خوردی نباید کرامت زنان را زیر سؤال ببرد

معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور: هر بر خورد و رویه‌ای باید متعادل و قانونی باشد و با هر گونه بی‌احترامی به زنان مخالف هستم

علمی از ۲ درصد پیش از انقلاب به ۳۰ تا ۳۵ درصد رسیده. تعداد نویسندگان زن از ۱۰ نفر پیش از انقلاب به ۴ هزار نفر رسیده است. ۸۰۰ دانش‌روز داریم و حضور زنان هم در بخش‌های مختلف چشمگیر است اما برجسته نمی‌شود.» او همچنین در پاسخ به سؤالی که چرا تناسبی بین ورود زنان به مراکز آموزش عالی با فرصت‌های شغلی وجود ندارد و عمدتاً ظرفیت‌های اشتغال کمتر از مردان است، بیان کرد: «نرخ اشتغال، فارغ‌التحصیلی و سودآوری زنان فاصله زیادی با هم دارند که وابسته به عوامل مختلف است. یکی از مسائل مورد توجه در کشور ما این است که مسئله نذقه به‌عهد مرد است و زن نان آور خانه محسوب نمی‌شود، عملاً در سایر کشورها بسیاری از هزینه‌های زندگی به‌عهد زنان است. البته انتظار داریم خانمی که تحصیل کرده و مهارتی را کسب کرده بتواند از مهارت خود استفاده کند. بر این اساس شناوربودن ساعات شغلی برای

بانوان در برنامه هفتم دیده شده تا زنان بتوانند جذب کارهایی شوند که به زندگی آنها لطمه نزنند.» خزعلی در پاسخ به سؤال همشهری درباره حفظ کرامت و حقوق اجتماعی زنان در خیابان و اصلاحاتی که باید در این حوزه صورت بگیرد هم بیان کرد: «در حوادثی که طی مدت اخیر شاهد بوده‌یم، برخوردهایی که صورت گرفت، خاص زنان نبود، اما زنان به عنوان ابزار مورد استفاده قرار گرفتند. برخی رسانه‌ها تلاش کردند که زنان را در این جریان مطرح تر و جو رسانه‌ای بان ایجاد کنند. اما به‌طور کلی هر برخورد رویه‌ای باید متعادل و قانونی باشد و با هر گونه بی‌احترامی مخالف هستم. احترام زنان باید حفظ شود و برخورد جدی با هر گونه ظلم به زنان به‌باید صورت بگیرد. این تأکید مقام معظم رهبری است و امیدواریم که در قانونگذاری و شیوه‌های اعمال قانون به این مسئله مهم توجه شود چرا که در فرهنگ ما زنان به‌ویژه مادران جایگاه ویژه‌ای دارند.»

زنان

«زادسازی زنان زندانی در استان‌های کشور هم‌زمان با میلاد حضرت فاطمه زهرا(س) و هفته گرامیداشت مقام زن انجام می‌شود.» این خبر را انسبه خزعلی، معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور در نشست مطبوعاتی به مناسبت گرامیداشت مقام زن و روز مادر اعلام کرد و گفت: «هم‌اکنون آمر ۳۰ درصدی بانوان زندانی نشان از پایین بودن بزه در میان زنان است. رسیدگی به زنان و فرزندان بانوان زندانی در این هفته در دستور کار است و بررسی وضعیت کلی سلامت بانوان با همکاری وزارت بهداشت هم انجام می‌شود.» به گفته خزعلی، حرکتی که زنان در ۴۰ سال گذشته در بخش‌های مختلف داشتند، چشمگیر است و وضعیت زنان اکنون با پیش از انقلاب قابل مقایسه نیست: «سواد زنان از ۳۵ درصد به ۹۵ درصد در صد فرصت‌های دانشگاهی به زنان تعلق دارد، معلق نماند، باید توجه